

Helsingin vammaisneuvoston kokous (5/2025)

Aika: Keskiviikko 14.5.2025 klo 13.32–15.50.
Paikka: Kaupunginhallituksen sali, kaupungintalo 3. krs.
Osoite: Pohjoisesplanadi 11–13, Helsinki.

Osallistuvat jäsenet:

Valtuustoryhmien edustajat:

Sirpa Puhakka	puheenjohtaja (Vasemmisto)
Kristiina Karhos	(Vihreät)
Jari Mönkkönen	(Kok.)
Eva-Maria Asukas	(SDP)
Marko Joensuu	(PS) (etäyhteys)

Yhdistysten edustajat:

Taru Reinikainen	Helsingin Kuuloyhdistys ry
Senni Hirvonen	Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry
Markku Poikela	Helsingin Invalidien Yhdistys ry
Sari Sepponen	(varapj.) Kehitysvammatuki 57ry
Ari Österberg	Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry
Sirpa Halmela	Pääkaupunkiseudun Hengitys ry
Mikko Remes	Helsingin Reumayhdistys ry (etäyhteys)
Päivi Seila	Mielenterveysyhdistys HELMI ry (etäyhteys)
Peppi Santaniemi	Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö sr
Susanna Haapala	Kynnys ry (etäyhteys)

Kaupungin toimialojen ja keskushallinnon pysyvät asiantuntijat:

Mari Silvennoinen	(varaedustaja) Kasvatus ja koulutus (etäyhteys)
Satu Tarula	Kaupunkiympäristö
Tiina Larva	Kulttuuri ja vapaa-aika
Jonna Weckström	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi (etäyhteys)
Mauno Rönkkö	Kaupunginkanslia

Muut kaupungin edustajat:

Titta Reunanen	kumppanuuspäällikkö, kaupunginkanslia
Marja Säikkä	asiantuntija, kaupunginkanslia, vanhusneuvoston sihteeri
Pirkko Excell	erityissuunnittelija, Sotepe:n osallisuus ja vuorovaikutus (etäyhteys)

Vammaisneuvoston sihteeri:

Tiina Lappalainen	asiantuntija, kaupunginkanslia
-------------------	--------------------------------

Vierailijat: Jonna Weckström	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi, vammaispalvelut (etä)
Minna Eronen	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi, vammaispalvelut
Pauliina Vähäpesola	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi, vammaispalvelut
Saana Koivisto	Kaupunkiympäristön toimiala, asumisen palvelut
Sanna Rautalammi	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi, vammaispalvelut (etä)
Jussi Turunen	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi, vammaispalvelut

1. Kokouksen avaaminen
Puheenjohtaja Sirpa Puhakka avasi kokouksen klo 13.32.
2. Osallistujien toteaminen
Osallistujat esittäytyivät.

3. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin.

4. Muistion hyväksyminen

Edellisen [kokouksen muistio 4/2025](#) oli kokouskutsun liitteenä ja liitetty vammaisneuvoston verkkosivuille. Muistio merkittiin tiedoksi.

Valittiin muistion tarkastajiksi: Kristiina Karhos ja Jari Mönkkönen.

5. Uuden vammaispalvelulain toimeenpano Helsingin sotepe:ssa

Vammaispalvelujen sosiaalityön päällikkö Jonna Weckström (etäyhteydellä) esitteli uuden vammaispalvelulain toimeenpanoa Helsingin sotepe-toimialalla. (esitys)

Uusien vammaispalvelujen toimeenpano, uudet asiakkaat sekä kaikkien asiakaspäätösten uudistaminen uuden lain mukaiseksi vaativat lisätyötä, jota varten rekrytoidaan lisää työntekijöitä, viisi sosiaalityöntekijää ja 10 sosiaalihojaajaa. Vammaispalvelulakia sovelletaan toissijaisesti, jos ensisijaisesti sovellettavassa lainsäädännössä tarkoitetut palvelut eivät ole riittäviä tai sopivia. Tarkoituksena ei ole heikentää palveluja.

Vammaisneuvosto kävi aktiivisen keskustelun, jonka kuluessa keskusteltiin mm. palvelusuunnitelmien ja päätösten uusimisen tarpeesta, kotihoidon tarjonnan riittävydestä ja soveltuvuudesta korvaamaan henkilökohtaista apua sekä mahdollisuudesta toteuttaa henkilökohtaista apua osin etäyhteydellä.

Vammaisneuvosto kiitti valmisteltavina olevien pysyväisohjeiden (Pysy-ohjeet) kommentointimahdollisuudesta.

Vammaisneuvosto ehdotti vammaisten edustajan mukaan ottamista vammaispalvelujen arviointiryhmään.

Lisäksi vammaisneuvosto nosti esiin huolensa suuresta asiakasmäärästä 150–200 asiakasta/ sosiaalityöntekijä ja -ohjaaja. Lisäksi nostettiin esiin huoli muutosohjelman säästöpainesta suhteessa vammaispalvelujen valtion määrärahojen leikkauksiin ja asiakasmäärän kasvuun. Kaupunki hakee säästöjä muuttamalla tuotantotapaa ja siirtämällä joitakin palvelujen ostoja kaupungin omana tuotantona toteutettavaksi.

Vammaisneuvosto näkee tavoitteena sekä ensisijaisten sotepe:n peruspalvelujen että vammaispalvelujen asiakasmaksujen kohtuullistamisen tai perimättä jättämisen käytäntöjen kehittämisen Helsingissä asiakasmaksulain ja STM:n ohjeiden mukaisesti.

Vammaisneuvosto odottaa, että vammaispalvelupäätösten saaminen Kanta-palveluun vuosista 2026–2027 alkaen lisää päätösten saavutettavuutta.

6. Kotiin vietävän hoidon (yli 18-v) hankinta

Kohta käsiteltiin 7 kohdan jälkeen.

Esityksen peruuntumisen vuoksi vammaisneuvosto keskusteli vain lyhyesti kotiin vietävän asumisen tuen ja lyhytaikainen huolenpidon hankinnasta vammaispalvelujen täysi-ikäisille asiakkaille.

Vammaisneuvosto piti hyvänä, että vammaisneuvostoa osallistetaan hankinnan valmisteluvaiheessa.

Kysytään esittelyn siirtämistä kesäkuun kokoukseen tai vaihtoehtoisesti asiaa käsitellään työvaliokunnassa ja kootaan vammaisneuvoston kommentteja. Asiaan palataan myöhemmin. Keskustelu merkittiin tiedoksi.

7. Suunnitelma välivuokrauksen subvention purkamisesta vammaispalveluissa

Kohta käsiteltiin ennen kohtaa 6.

Vammaispalvelujen päällikkö Pauliina Vähäpesola sotepe-toimialalta ja erityisasumisen projektipäällikkö Saana Koivisto kaupunkiympäristön toimialan asumisen palveluista esittelivät suunnitelmaa välivuokrauksen subvention - tuen - purkamisesta vammaispalveluissa. Lisäksi keskustelussa olivat mukana vammaispalvelujen johtaja Sanna Rautalammi (etäyhteydellä) ja projektiasiantuntija Jussi Turunen vastaamassa kysymyksiin (esitys).

Aiemmin kaupungin sotepe-toimiala on taloudellisesti tukenut erityisryhmien asumista maksamalla vuokratuen välivuokraajana toimivalle kaupunkiympäristön toimialalle, mikä on mahdollistanut osalle palveluasumisen asiakkaista markkinatasoa alhaisemman vuokran. Vuokratuen piirissä on ollut kaikkiaan noin 400 asukasta, joista vammaispalvelujen palveluasumisessa noin 60. Isoimmat vuokrakorotukset koskevat alle 30 asuntoa. Kaupungin vuokratukikäytännön jatkaminen ei ole enää mahdollista, kun hyvinvointialueen vammaispalvelujen rahoitus tulee nykyisin valtiolta. Muutoksessa yhteydessä päivitetään kohteiden vuokrajuvityksiä sekä asiakkaiden vuokrasopimusten vuokran korotuspykälää. Korkeita vuokrakorotuksia on tulossa erityisesti osalle kaupungin keskustassa sijaitsevan Kampin palveluasumisryhmän vuokra-asunnoissa.

Keskustelun kuluessa vammaisneuvosto toi esiin, että vammaispalvelujen tulee varmistaa, että asiakkailla on mahdollisuus hakea ja saada Kelan kautta asumistukea, jos tuen saamisen ehdot täyttyvät.

Vammaisneuvosto osoitti huolensa siitä, että vuokrien korotukset aiheuttavat suurta vaikeutta pienituloisille jatkaa asumista esteettömissä asunnoissa ja on tarve tukea asukkaita muutoksessa sekä etsimään ja löytämään kohtuuhintainen esteetön vuokra-asunto esim. Hekan tai Y-säätiön kautta.

Asumisen muutoksessa tulee ottaa huomioon myös toisista palveluista aiheutuvia vaihtoehtoisia kustannuksia. Jos asukas joutuu muuttamaan hyvien julkisten liikenneyhteyksien luota kauemmas, voi esimerkiksi kuljetuspalvelujen tai muiden palvelujen tarve kasvaa.

Vammaisneuvosto piti valitettavana, että hyvinvointialueen valtion rahoitus aiheuttaa käytännössä leikkaustarvetta Helsingin vammaispalveluihin.

8. Vammaisneuvoston lausunnot / kannanotot

Vammaisneuvosto keskusteli lausunnosta sosiaali- ja potilasvastaavien selvityksestä vuodelta 2024 (liite) Sovittiin lisäyksestä, jonka jälkeen vammaisneuvosto hyväksyi [lausunnon sosiaali- ja potilasasiavastaavien selvityksestä vuodelta 2024](#) Lausunto oli pyydetty 16.5. mennessä.

Vammaisneuvosto hyväksyi [lausunnon Kaivokadun asemakaavan muutoksesta](#) sekä [lausunnon Esplanadin asemakaavan muutoksesta](#). Lausunnot oli pyydetty 20.5. mennessä.

Vammaisneuvosto hyväksyi [lausunnon ja esitykset Sotepe-palvelustrategian valmisteluun](#).

Vammaisneuvoston kannanotto kaupungin strategian valmisteluun lähetetään toukokuun lopulla valtuustoryhmille.

9. Toimialojen ja järjestöjen ajankohtaiset asiat

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala: Liikuntapalveluissa on keväällä pilotoitu ”saattaen vaihtaen” -toimintamallia, jossa fysioterapian kanssa ohjataan asiakkaita liikunnan

strarttiryhmään, käyttämään kuntosalia sekä saamaan tietoa liikunnan vaihtoehtoista, soveltavasta liikunnasta, kuntoutuspalveluista ja vapaa-ajan palveluista. Kokeilua jatketaan syyskaudella.

Kirjastoissa kokeillaan teemahyllyjä, esim. autismikirjoon liittyvää tieto- ja viihdekirjallisuutta.

Kulttuuria kaikille on ehdottanut kirjastoille syyskuussa Vammaishistoriakuukauden viettämistä, esim. aineistonäyttelyillä.

Työvaliokunta otti valmisteltavaksi vammaisneuvoston ehdotuksen kirjastotoimelle viettää syyskuussa vammaishistoriakuukautta.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala: on tiedottanut 1.5. alkaneesta uudesta [lasten ja nuorten terapiatakuusta](#), joka lisää hoitoon pääsyä. Terapiatakuun mukaan alle 23-vuotias nuori pääsee mielenterveysarvioon ja on mahdollisuus saada lyhytterapiaa tai muuta psykososiaalista hoitoa 28 vuorokauden kuluessa tarvearviosta. Unicefin maiden listauksessa lasten asemasta Suomi on tippunut sijalta 5 sijalle 17. Sen vuoksi on perustettu uusia palveluja nuorille.

Vammaisneuvoston jäsenten taustajärjestöjen ajankohtaisia asioita: Kynnys ry: järjestänyt Pohjoismaisten itsenäisen elämän keskusten verkoston tapaamisen, jossa on keskusteltu henkilökohtaisen avun -palvelun tilanteesta eri maissa. Otetaan henkilökohtaisen avun -palvelun tilanne valmisteluun työvaliokunnan kokouksessa.

10. Vammaisneuvoston viestintä
Ei ollut.

11. Muut asiat
Ei ollut.

12. Tiedotusasiat

Todettiin, että Vammaisfoorumi on lähettänyt kirjeen, joka koskee vammaispalvelulain soveltamista ja toimeenpanoa hyvinvointialueilla. Kirje on jaettu vammaisneuvoston jäsenille. Toivottiin, että valtakunnallisten vammaisjärjestöjen yhteistyöverkosto Vammaisfoorumin rahoitus olisi jatkossakin turvattu.

Todettiin ilolla HS-lehdessä ollut uutinen, jossa kerrottiin pikaraitiotien risteyksissä kokeiltavasta varoitusjärjestelmästä, joka varoittaa ääni- ja valomerkein. Seurataan pilottia, parantaako varoitusjärjestelmä näkövammaisten ja muiden heikossa asemassa olevien liikkujien turvallisuutta. Vammaisneuvoston perusteellinen [kannanotto 2024 pikaraitiotlinjan esteettömyydestä ja turvallisuudesta](#) toi esiin ylityspaikkojen esteettömyys- ja turvallisuusongelmat. Kiitos Sennille ammattitaidolla valmistellusta kannanotosta.

13. Seuraava kokous

Vammaisneuvoston seuraava ja toimintakauden viimeinen kokous pidetään ke 11.6.2025 klo 13.30–16.00. Aloitetaan kahvitarjoilulla klo 13.

14. Kokouksen päättäminen

Sirpa Puhakka
puheenjohtaja
sirpa.puhakka(a)pp2.inet.fi

Tiina Lappalainen
sihteeri, asiantuntija
tiina.lappalainen@hel.fi

Muistion ovat sähköisesti tarkastaneet

Kristiina Karhos

Jari Mönkkönen

Liitteet: Vammaisneuvoston [muistio 23.4. kokouksesta](#)
Uuden vammaispalvelulain toimeenpano -esitys
Suunnitelma välivuokrauksen subvention purkamisesta vammaispalveluissa -esitys
[Vammaisneuvoston lausunto sosiaali- ja potilasvastaavien selvityksestä vuodelta 2024](#)
[Vammaisneuvoston lausunto Esplanadin asemakaavan muutokseen](#)
[Vammaisneuvoston lausunto Kaivokadun asemakaavan muutokseen](#)
[Vammaisneuvosto lausunto ja esitykset Sotepe-palvelustrategian valmisteluun](#)